

Hvorfor *Levende folkekirke*?

Av **Egil Morland**, nestleder i Bjørgvin bispedømmeråd og medlem av Kirkerådet og Kirkerådets Arbeidsutvalg. Han er også med i styringsgruppa av *Levende folkekirke*, og har tidligere vært leder av Presteforeningen.

Det er ikke rart at ravnene i Vårt Land har fråtset i mulige navn på denne folkekirken som alle vil representere: Åpen, mangfoldig, raus, ikke-diskriminerende, demokratisk. Det er ikke kirkefolket, men folkekirken, som skal mobiliseres. Stikkordet er «alle døpte».

Når da en ny kirkeliste selger sitt budskap med adjektivet «åpen», med en riktignok entydig lukket tolkning: ny samlivsteologi og liturgi, ble det behov for et alternativ. *Levende folkekirke* (LF) identifiserer seg med det meste som er sagt om Den norske kirke i sentrale visjonsdokumenter, og sier at «folkekirkens hensikt og mål er å kalle alle mennesker i Norge til tro på evangeliet og til etterfølgelse av Jesus Kristus.»

Ta Statens intensjoner på alvor

LF «arbeider for at Den norske kirke skal holde fast ved den bibelske og felleskirkelige forståelsen av ekteskapet. Kirkens lære og liturgi må bygge på sannheten om at ekteskapet er Guds ordning for én mann og én kvinne.»

Vi stiller oss uforstående til påstanden om at det er en avsporing å advare mot koblinger ekteskapsloven har til en rekke lover, som kirken entydig har avvist. Kirken *kan* ikke godkjenne planlagt far- eller morløshet. Mot en slik ideologi vil vi med kirkens erklæring på Maria Budskapsdag i 1942 si at «grunnforholdet mellom foreldre og barn er en Guds skaperordning, et gudbestemt forhold som består ubrytelig og hellig for alle hjem.»

Splittelse eller samhold

Det har ikke vært LF sin intensjon å lage alternative valglistene. Vi vil i prinsippet ikke ha noe partivesen i kirken. Det er mange oppfordringer til enhet og samhold i NT. Splittelse må unngås, om det da ikke står om

helt fundamentale spørsmål. Derfor vil LF oppfordre velgerne til å stemme fram de kandidatene som deler det standpunkt at likekjønnet samliv ikke kan inkluderes i en kristen forståelse av hva et ekteskap er.

Så godt som alt arbeid i kirkelige råd sikter mot konsensus. Dét gir unik øvelse i å velge sine slag. Vi har sett en del eksempler på det i Kirkerådet i viktige spørsmål som angår den framtidige kirkeordningen. Stor uenighet har likevel flere ganger endt i konsensusvedtak. Det skyldes ikke feighet eller grenseløs kompromissvilje, men bunner i en felles erkjennelse av at vi er usikre, og at standpunkter må bli til underveis.

Kamp om kirkeforståelsen

Når da vår «motpart» har som intensjon å bli et permanent innslag i kirkepolitikken, så er det et signal om at den framtidige kampen kommer til å stå om kirkesynet: Kirken må opptre slik at den ikke støter noen fra seg. Anstøtet ved kirken kan til nød begrenses til en del klima- og fordelingspolitiske spørsmål, men ikke til slikt som gjør at folk i åndelig forstand føler seg utenfor trosfellesskapet. Det er for eksempel tilnærmet taust om vårt lands abortpraksis i dag.

Det merkes spesielt i forkynnelsen. Mange kaster vrak på den lutherske kirkes kjæreste skatt: skjelningen mellom lov og evangelium. Dersom vår forkynnelse ikke kaller til omvendelse også på det individuelle plan, så gjenspeiler det en kirkeforståelse vi gjerne vil bekjempe! LF sitt teologiske grunnlag «slutter seg fullt ut til Den norske kirkes basis, som er Den hellige skrift og kirkens bekjennelsesskrifter. Bibelen er øverste norm i alt som handler om lære og liv.» Den første setningen er det formale enighet om. Den andre er det reelle uenighet om. Dessverre.

LF har ikke noe ønske om å bli en kirkepolitisk organisasjon eller parti. Vi har en løs struktur med det ene formål å hjelpe kirken til å stå imot presset om å tilpasse seg statens lovgivning i sin ekteskapsliturgi.

Kirkevalgets mulige konsekvenser

Kirkevalget i år kan få utilsiktede konsekvenser. Ingen ønsker vel et ras av utmeldinger etterpå.

Vi er mange som vil sørge dypt dersom vi i løpet av noen år enten må oppleve at vi ikke lenger kan ha én felles liturgi for ekteskapsinngåelse, eller alternativt at vi må gi opp selve kjernen i det bibelske grunnlaget for en kristen ekteskapsforståelse: Det monogame samlivet mellom én mann og én kvinne, begrunnet i skapelsen og stadfestet av Jesu ord og kirkens 2000-årige praksis. Slike *tilsiktete* konsekvenser vil det komme individuelt tilpassede løsninger på, som for mange også kan inkludere utmelding, men fortsatt åndelig og sosialt fellesskap i den lokale menighet.

Men hva med de utilsiktede konsekvensene, f.eks. i form av en samordnet utmarsj fra Den norske kirke? Jeg har denne sommeren på nært hold sett hvordan forsamlinger for indre- og ytre misjon har bygget opp en infrastruktur av topp moderne bede-/kirkehus. For alle praktiske formål fungerer de i dag som «kirke», både til søndags og hverdags. Er det allerede i dag en plausibilitetsstruktur – som religionssosiologene vil kalle det – for å organisere seg slik at man også kan få offentlige tilskudd til driften? Mange steder finnes denne strukturen fra før, fordi man her har et stort frikirkelig innslag. Man blir altså ikke sosialt stigmatisert av å velge «annerledes». Facebook-kommentarer drypper av sarkasmer over at NLM vil etablere et «register» for utmeldte. Man burde heller være bekymret. Hvem er det som i framtida skal bære dagens byrde og hete i lokalmenighetene? Jeg ser ingen tegn hos ÅF til å si at kirken har mer bruk for folk som kan legitimere den faktiske virksomheten ved regelmessig gudstjenestedeltakelse og menighetsarbeid, enn for at de hvert fjerde år stiller opp ved stemmeurnene.

En demokratisk kirke?

Det hevdes at valget dette året er en test på demokratiet i kirken. Er det noen som for ramme alvor tror det? Hva er det som gjør at tyve prosent valgdeltakelse er så mye mer demokratisk enn femten, ti eller åtte? Det er jo uansett et mindretall vi snakker om? Et slikt tall ville ha vært overveldende gledelig dersom det gjaldt søndagsgudstjenesten! Dét er den eneste folkeavstemningen som på lang sikt er interessant, om ikke ambisjonen om å være folkekirke skal oppgis. Er det ikke her vi skulle hatt vår bekymring? Er det ikke her slaget om framtidens kirke står?

Levende folkekirke mener det. Viktigere er det at bekjennelsen bekrefter det. Kirken «skjer» først når folk forsamles og hører Guds ord rent forkynt og sakramentene rett forvaltet. Ellers ikke.

Det er nesten ikke til å tro at nettopp i denne kritiske tiden etter grunnlovsendingene (virksomhetsoverdragelsen), skal medias interesse for valget mobiliseres til kun å rapportere fra den indrekirkelige kampen om ekteskapet.

Vår tid proklamerer at det meste av menneskelig liv, enten det er basert på tradisjoner eller biologi, kan skapes og velges (konstrueres). Det er altså ikke noe gitt – og slett ikke av Gud eller av en høyere «rett». Den politiske motkraften mot disse åndsstrømmingene er så godt som ikke-eksisterende.

Kirkevalget i 2015 kan avgjøre om også den kirkelige og teologiske alternative tenkningen skal lide samme skjebne.

(Denne artikkelen ble første gang publisert i Luthersk Kirketidende i august 2015.)